

Probleemloos naar één Europese markt voor betalingen

SEPA: betalingsverkeer zonder grenzen

In een groot deel van Europa worden de grenzen voor het betalingsverkeer afgeschaft. Er komt één grote Europese markt voor betalingen in euro, zonder onderscheid tussen binnenlandse en grensoverschrijdende transacties: SEPA. Daardoor wordt het gemakkelijker om naar een ander land te betalen en om betalingen uit een ander land te ontvangen. Eén Europese betaalmarkt moet bovendien leiden tot een veiliger en efficiënter betalingsverkeer, schaalvoordelen, meer concurrentie en uiteindelijk lagere kosten voor winkeliers en consumenten.

“

SEPA moet uiteindelijk leiden tot lagere kosten voor winkeliers en consumenten.

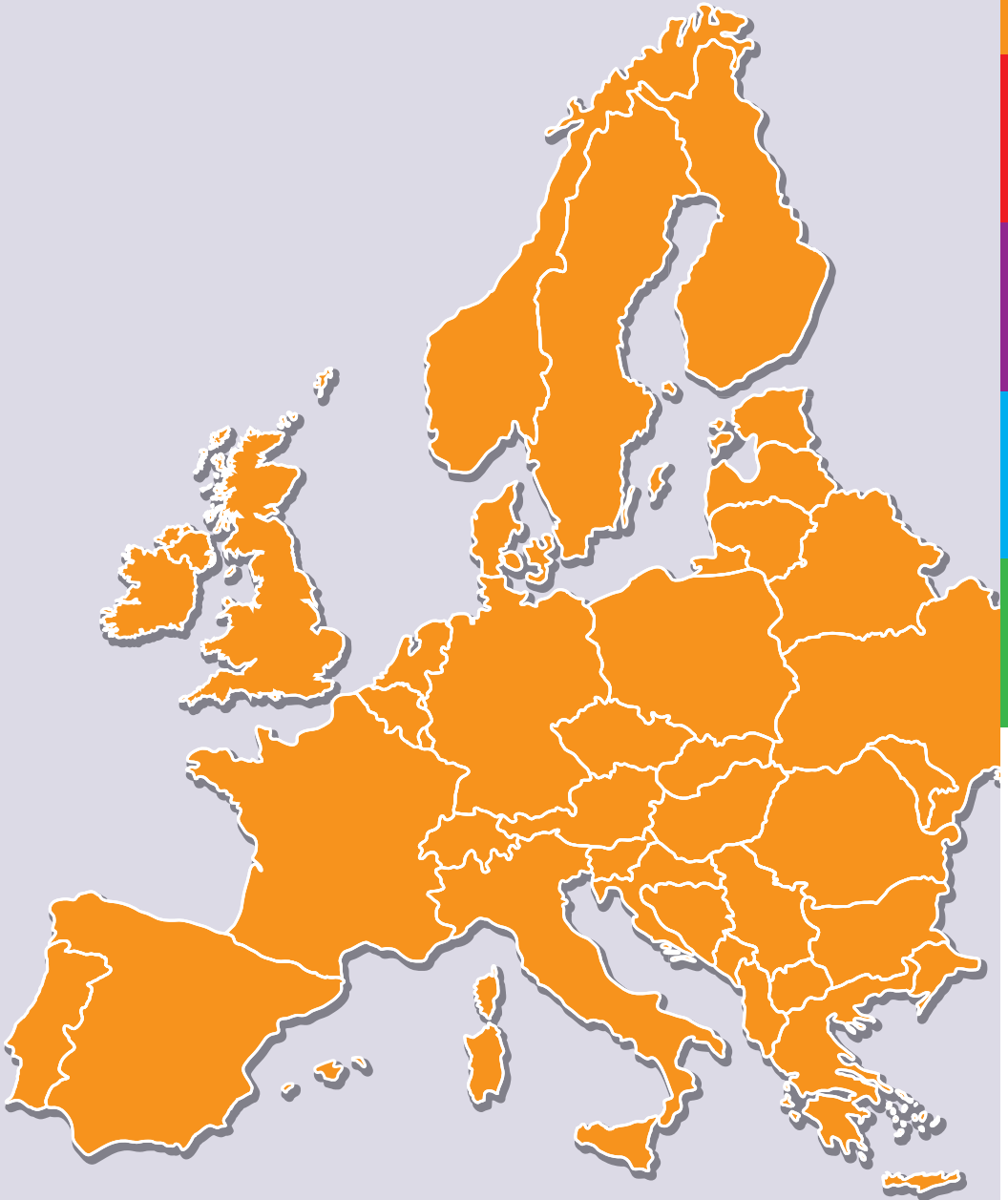
”

Wat is SEPA?

De Single Euro Payments Area (SEPA) betreft in eerste instantie de zestien landen die de euro als betaalmiddel hebben. Binnen dit gebied maakt het wat gemak, snelheid, veiligheid en kosten betreft niet meer uit of een eurobetaling binnenlands of grensoverschrijdend is. En met één bankrekening kun je in vrijwel heel Europa betalen en uit vrijwel heel Europa betalingen ontvangen. SEPA is ook van toepassing op eurobetalingen met een groot aantal andere landen, waaronder Denemarken, Noorwegen, Polen, het Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zwitserland, waar de euro (nog) niet de nationale valuta is.

Diverse veranderingen

SEPA is in veel opzichten een vooruitgang, maar voordat het helemaal klaar is, moet er nog veel worden aangepast. Ook u, als betaler en acceptant van betalingen in euro's, krijgt te maken met diverse veranderingen. Zo zijn er gevolgen voor overschrijvingen, voor incasso's en voor betalingen met een creditcard of bankpas.

Wat verandert er precies?

Nationale bankrekeningnummers worden vervangen door internationale nummers. Nationale overschrijvingen en incasso's maken plaats voor Europese varianten. Nationale betaalproducten en betalingssystemen worden aangepast of vervangen door Europese producten en systemen. Tijdens de overgangperiode bestaan nationale en Europese betaalmiddelen naast elkaar. Hieronder ziet u de belangrijkste verschillen.

Debetkaarten (pinnen)

Binnen SEPA moeten alle betaalpassen bij alle betaal- en geldautomaten kunnen worden gebruikt. Daarom geven de Nederlandse banken sinds begin 2008 betaalpassen uit die voldoen aan de afspraken die hiervoor zijn gemaakt. Deze passen hebben behalve een magneetstrip ook een EMV-chip. Als we deze chip gaan gebruiken in plaats van de magneetstrip, wordt het betalen veiliger. Tevens verandert de manier waarop uw klanten pinnen. Om de EMV-chip te gebruiken, moeten zij hun pas in de automaat steken, net als bij een Chipknipbetaling. Ze blijven verplicht om hun pincode te gebruiken.

In Europa worden verschillende merken voor debetbetalingen gebruikt. PIN wordt in Nederland het meest gebruikt, maar zal verdwijnen. Nieuwe merken voor pinnen zijn bijvoorbeeld Maestro en V PAY. De banken zullen op hun betaalpassen een of meer in Europa gangbare merken aanbieden. Detailhandel Nederland heeft met de reguliere pinbanken afgesproken dat nieuwe merken niet duurder of slechter zullen zijn dan het Nederlandse PIN. De prijzen voor de nieuwe mer-

ken zijn hier dan ook beduidend lager dan in andere landen gebruikelijk is. Wilt u van deze lage prijzen profiteren? Sluit dan snel een nieuw contract voor pinbetalingen af.

Sluit snel een nieuw contract voor pinbetalingen af.

Detailhandel Nederland heeft met de banken afgesproken dat we spoedig kunnen betalen met de veilige EMV-betaalpassen. Hiervoor moeten wel alle betaalautomaten voor eind 2011 worden vernieuwd of geüpgraded. Niet alleen Nederlandse, maar ook buitenlandse klanten kunnen met de EMV-chip betalen. Het gebruik van de magneetstrip zal dan uit Europa verdwijnen. Wilt u meer weten? Kijk op de nieuwe website voor pinnen: www.hetnieuwepinnen.nl

Creditcards

De meeste creditcards zijn al voorzien van de EMV-chip en worden breed geaccepteerd in binnen- en buitenland. Omdat zij hiermee al voldoen aan de Europese standaarden, hoeft er op dit gebied weinig te veranderen. Als alle betaalautomaten zijn aangepast, kan volledig worden overgeschakeld op EMV. Dan moeten klanten die per creditcard betalen, voortaan een pincode intoetsen en behoort het zetten van alleen een handtekening tot het verleden. Als u al beschikt over een EMV-betaalautomaat, dan kunt u nu al EMV-transacties doen. Neem contact op met uw creditcardverwerker.

Acceptgiro

De papieren Acceptgiro blijft voorlopig bestaan. Het huidige Acceptgiroformulier wordt op den duur vervangen door een variant, die voldoet aan de SEPA-normen voor betalingen. Op de langere termijn zal de Acceptgiro naar verwachting steeds minder gebruikt gaan worden en wellicht uiteindelijk verdwijnen, onder meer vanwege de relatief hoge verwerkingskosten en het beschikbaar hebben van betere en goedkopere alternatieven.

Incasso/machtiging

De Europese incasso is grotendeels hetzelfde als de Nederlandse Incasso, maar wijkt hiervan op een aantal punten ook af. Met de Europese incasso kunt u vanuit één land betalingen incasseren van klanten in bijna heel Europa. Verder verandert vooral de manier waarop de betaalopdrachten worden aangeleverd aan uw bank of betalingsverwerker.

De Europese incasso kent een gewone en een zakelijke variant. De gewone Europese incasso kan worden gebruikt voor betalingen van particulieren en voor betalingen tussen bedrijven. Hiervoor geldt een terugboekingsrecht van acht weken, een termijn die overigens ook voor de Nederlandse Incasso geldt sinds 1 november 2009. Consumenten hebben dus meer tijd om het bedrag te laten terugboeken dan de dertig dagen die vroeger golden bij Nederlandse Incasso's. Het terug te boeken bedrag is net als bij de huidige Incasso gelijk aan het volledig geïncasseerde bedrag en het terugboekingsrecht is niet gebonden aan een opgaaf van reden.

Verwerking binnen één dag

Binnen SEPA geldt een verbod op 'valutering'. Daarnaast zijn banken verplicht het bedrag van de betaling over te maken op dezelfde werkdag als het moment van storting of, bij zakelijke transacties, op dezelfde werkdag. Omdat nog niet in alle deelnemende landen de systemen daarvoor zijn ingesteld, geldt een overgangperiode tot 2012. Tot die tijd is de maximale verwerkingstijd drie werkdagen. Voor de verwerking van op papier aangeleverde opdrachten mogen deze termijnen met één dag worden verlengd.

Wat verandert er precies?

De zakelijke Europese incasso is er speciaal voor incassobetalingen tussen bedrijven. Hiervoor gelden de voorwaarden en spelregels voor betaler en ontvanger, zoals die zijn afgesproken met hun betaaldienstverlener.

Voor de zakelijke incasso geldt voor de betaler géén recht op terugboeking. Om dat mogelijk te maken heeft de betaler vooraf met zijn bank afgesproken welke incasso-opdrachten verwerkt kunnen worden. Hiertoe heeft hij aan zijn bank een kopie van de incassomachtiging gegeven. De debetbank controleert daarop voordat de transactie verwerkt wordt.

De SEPA-incasso maakt geen verschil tussen binnenlandse en grensoverschrijdende betalingen. Als gevolg van een overgangsregeling kunnen Europese banken er tot 2012 voor kiezen om een toeslag te rekenen voor grensoverschrijdende incassotransacties. Uw bank informeert u over de tarieven.

Als een klant u een machtiging heeft gegeven voor een Nederlandse Incasso, dan blijft deze machtiging geldig voor de gewone Europese incasso. Voorwaarde is dat u de schriftelijke machtiging in uw bezit heeft en de klant informeert over de overgang van Nederlandse naar Europese incasso. Zakelijke machtigingen moeten waarschijnlijk wel opnieuw worden afgegeven, omdat de voorwaarden afwijken.

“

Gewone machtigingen voor Nederlandse Incasso blijven geldig als u de schriftelijke machtiging in uw bezit heeft.

”

Overschrijving

Sinds 2008 kan bij vrijwel iedere bank in Europa een eurobetaling worden verricht met een SEPA-overschrijving. In Nederland kan een SEPA-overschrijving alleen digitaal worden aangeleverd. Banken hebben op dit moment geen papieren SEPA-formulieren ingevoerd. Er is dan ook geen verschil tussen een binnenlandse en een buitenlandse SEPA-betaling.

Om gebruik te kunnen maken van SEPA-overschrijvingen en incasso, is het nodig dat bedrijven hun bestanden (met IBAN en BIC) en systemen aanpassen. De Europese banken willen een datum vaststellen waarop de overgang van nationale naar Europese betaalsystemen zal zijn afgerond. Volgens de banken kan dit het overgangsproces naar SEPA-overschrijvingen versnellen. Detailhandel Nederland deelt deze mening, maar gaat pas akkoord met een einddatum wanneer er duidelijkheid is over de kosten en gevolgen voor winkeliers. Neem voor meer informatie contact op met uw bank.

iDEAL

iDEAL is een Nederlands product voor betalingen via internet. Alle grote reguliere banken in Nederland bieden dit aan hun klanten aan. Gezien de behoefte die iDEAL vervult voor zowel zakelijke als particuliere gebruikers en het sterk stijgende gebruik, zal iDEAL ook aangepast worden voor gebruik binnen SEPA. De inzet is om iDEAL ook als standaard in Europa uit te rollen. Of andere Europese banken ook daadwerkelijk iDEAL in hun eigen land gaan ontwikkelen is de vraag; er zijn immers veel producten voor internetbetalingen. Nederlandse consumenten kunnen op internet blijven betalen met iDEAL. Op termijn zullen ook bij iDEAL voortaan internationale bankrekeningnummers worden gebruikt (zie kader). Webwinkeliers krijgen te zijner tijd te maken met aanpassingen aan technische standaarden. Daarover zal tijdig worden gecommuniceerd.

Nederlandse consumenten en zakelijke gebruikers kunnen, ook na de overgang op SEPA, iDEAL blijven gebruiken voor betalen op internet.

Bankrekeningnummers worden internationaal

Ieder nationaal bankrekeningnummer wordt vervangen door een International Bank Account Number (IBAN). Dit houdt in dat de huidige bankrekeningnummers worden uitgebreid met extra cijfers en letters, zodat deze in het internationale betalingsverkeer kunnen worden gebruikt. Daarnaast wordt een Bank Identifier Code (BIC) toegevoegd. U kunt uw IBAN en BIC of die van anderen opzoeken via www.iban-bicservice.nl. Bij een beperkt aantal aanvragen is deze service van de Nederlandse banken gratis. Uiteindelijk vervalt uw oude bankrekeningnummer en worden alleen nog internationale bankrekeningnummers gebruikt. Dat leidt er op termijn toe dat banken u ook gaan vragen betaalopdrachten met andere gegevens en bestandsformaten aan te leveren. Dit betekent dat u ook uw interne betalings- en administratiesystemen zult moeten aanpassen. De specificaties daarvoor zijn nu reeds beschikbaar, zodat deze wijzigingen met het reguliere onderhoud mee kunnen lopen. Vaak zijn de SEPA-wijzigingen al onderdeel van (geplande) vernieuwingen van softwarepakketten. Neem voor meer informatie contact op met uw softwareleverancier en bank.

Wat moet u doen?

Om te factureren en incasseren

Vermeld het International Bank Account Number (IBAN) en de Bank Identifier Code (BIC) op uw facturen (zie kader). Begin ook met het vervangen van alle nationale bankrekeningnummers in uw administratie door internationale bankrekeningnummers. U kunt hierbij gebruikmaken van de service op www.ibanbicservice.nl.

Begin, in overleg met uw bank of betalingsverwerker en uw softwareleverancier, met het doorvoeren van de nodige aanpassingen in uw interne betalings- en administratiesystemen. Dit is nodig om betalingsopdrachten met andere gegevenselementen en bestandsformaten te kunnen aanleveren.

“

Bereid de overgang van nationale bankrekeningnummers naar IBAN en BIC in uw eigen administratie voor.

”

Om automatisch te incasseren

Als u nu al betalingen incasseert door middel van doorlopende incasso's, is het van belang om na te gaan of u van iedere klant nog steeds een schriftelijke machtiging in uw bezit heeft. Zo niet, dan moet u voor de Europese incasso nieuwe machtigingen verwerven. Voor zakelijke incasso's zijn vanwege de nieuwe voorwaarden wellicht sowieso nieuwe machtigingen nodig. Houd bovendien rekening met nieuwe voorwaarden en tijdlijnen voor incasso's. Een goede voorbereiding is dus nodig om een soepele overstap naar de Europese incasso te realiseren. Neem voor meer informatie contact op met uw bank.

Om overschrijvingen te doen en accepteren

Zodra er meer duidelijkheid is, bijvoorbeeld over de kosten van de Europese overschrijving, kunt u in overleg met uw bank de door u gebruikte standaarden en systemen hierop aanpassen. Uw bank kan u hierover informeren.

Om kaartbetalingen te blijven accepteren

De Nederlandse banken hebben een EMV-projectbureau ingericht voor het begeleiden van de overgang naar EMV-betalingen voor eind 2011. Dat betekent dat dan alle betaalterminals in Nederland geschikt gemaakt zijn voor betalingen op basis van een chip in plaats van een magneetstrip. Het bureau werkt nauw samen met Detailhandel Nederland en de Stichting Bevorderen Efficiënt Betalen. Uiterlijk eind 2011 moet u beschikken over een EMV-betaalautomaat wanneer u debetkaartbetalingen wilt blijven accepteren. Meer informatie over deze overgang is beschikbaar bij uw terminal-leverancier en uw bank. Daarnaast moet u een nieuw contract afsluiten met uw bank voor de nieuwe EMV-betaalmerken. Als het veiligheidscertificaat van uw betaalautomaat na 2011 verloopt, kunt u aanspraak maken op compensatie voor de vervroegde vervanging via een sloopregeling. Kijk voor meer informatie op www.hetnieuwepinnen.nl.

In 2010 en 2011 worden winkeliers, andere ondernemers en consumenten via landelijke informatiecampagnes geïnformeerd over het 'nieuwe pinnen' met de EMV-chip. Deze landelijke campagnes zullen worden ondersteund met promotiemateriaal in winkels en lokale acties. Daarmee wordt een soepele overgang naar het gebruik van de chip ondersteund. Door het gebruik van de chip zal het kopiëren van passen ('skimmen') en daarmee de fraude worden teruggedrongen; het toonbankbetalingsverkeer in Nederland blijft daardoor veilig en betrouwbaar.

Meer weten?

Uw bank

Voor veel informatie kunt u terecht bij uw eigen bank. De grote banken geven, onder andere op hun websites, informatie over de invoering van SEPA. Uw bank kan u bijvoorbeeld informeren over:

- Europese overschrijvingen, zoals kosten, voorwaarden en moment van overschakelen;
- de aanpassingen die nodig zijn voor de aanlevering en verantwoording van uw Europese betaalopdrachten en incasso's;
- de overgang van EMV (chip) betaalterminals.

De leverancier van uw betaalautomaat

Weet u niet zeker of uw betaalautomaat of kassasysteem geschikt is voor EMV of wanneer aanpassing of vervanging nodig is? Vraag uw leverancier om informatie en kijk op www.betaalterminal.nl.

Internet

Veel informatie over de overgang naar SEPA in Nederland is te vinden op www.sepanl.nl, de website van de Nederlandse banken met alle informatie over de overgang naar SEPA.

De website www.hetnieuwepinnen.nl bevat informatie over de vervanging van de magneetstrip op de bankpassen door een chip met pincode (EMV) en een schat aan promotiemateriaal waarmee u het 'nieuwe pinnen' zoveel mogelijk kunt stimuleren.

Op www.ibanbicservice.nl kunt voor ieder Nederlands bankrekeningnummer de bijbehorende IBAN en BIC opzoeken.

Detailhandel Nederland

Meer informatie over betalingsverkeer is ook verkrijgbaar bij Detailhandel Nederland, de belangenbehartiger van alle winkeliers van Nederland.

T 070-320 23 45
info@dedetailhandel.nl
www.dedetailhandel.nl

Detailhandel
Nederland

Postbus 262
2260 AG Leidschendam

T 070-320 23 45
info@dedetailhandel.nl
www.dedetailhandel.nl